

DELAVSKA POLITIKA

IZHAJA TRIKRAT TEDENSKO: OB TORKIH, ČETRTHIH IN SOBOTAH

Naročnina v Jugoslaviji znaša mesečno Din 10.—, v tuzemstvu mesečno Din 15.—, — Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5 poštni predal 22. telefon 2326. Čekovni račun št. 14335. — Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo. — Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Mož oglasni trgov. značaja vsaka beseda Din 1.—, mož oglasni, ki služi v socialne namene delavstva in namočencem, vsaka beseda Din 0.50

Štev. 22 • Maribor, torek, dne 21. februarja 1939 • Leto XIV

Za 700 let nazaj?

Zadnjič smo dognali, da se strinjamo s »Slovenčevim« Drinom, da razvoj ne bo šel nazaj v anarhično kapitalistično gospodarstvo, ki ga niti preživeli še nismo, in bomo še dolgo imeli z njim opravka, ker v temeljih se gospodarstvo ne spreminja tako hitro.

Medtem ko je Drin prepričan, da se razvoj gospodarstva in družbe ne bo vračal nazaj v polpreteklost ali sedanjost, je pa mnenja, da pa za lepih 700 let lahko gre človeštvo nazaj. Pri njem torej možgani svojevrstno delujejo.

Drin vidi, da tako kapitalistično gospodarstvo, kakor smo ga imeli in imamo, ne more trajno obstati, da ima v sebi napake, ki vedno bolj razodevajo potrebo spremembe.

In priporoča »poklicne stanove«.

Kake poklicne stanove:

Poklic je na primer: kotlar, strugar, bolniška sestra, strojnik, advokat, brivec, postrešček, duhovnik.

Avstrijska Dollfussova ustava je dooločala te-le »poklicne« stanove: 1. kmetijstvo in gozdarstvo, 2. industrija in rudarstvo, 3. obrt, 4. trgovina in promet, 5. denarništvo, kredit in zavarovanje, 6. svobodni poklici in 7. javna služba. V Italiji imajo večje število stanov, v Nemčiji so začasno potisnili v ozadje zagonetko s stanovi, na Portugalskem kljub večletni stanovski vladati šele iščejo stanove.

Tako vidimo na prvi pogled, da se apostoli stanovske misli niti v tem ne morejo sporazumeti, kaj vse je stan, kaj poklic in kaj poklicni stan, ne vedo, koliko stanov bi ustanovili, in seveda še manj vedo, kako in kaj bi s stanovi. In Drin naj bo prepričan, da sploh nikdar ne bodo prišli tem poklicnim stanovom do kraja.

Odkod so stanovčarji sploh privlekli te stanove? Vsak razumen človek ve, da se kapitalizma danes ne da več braniti pred ljudstvom; da se pa to ljudstvo ne bi borilo za socializem, so si morali izmisliti neko novo »rešitev«. Pa so iz 13. stoletja privlekli na dan Tomaža Avinskega, ki je živel v letih 1225—1274 in ki je v svojih cerkvenih naukah govoril o stanovskem redu, ki je v mestih tiste srednjeveške dobe resnično obstojal. Toda kakršnakoli naj je že bila tista doba, preživela se je in lahko ji rečemo na vekomaj zbegom.

Še katoliški učenjak dr. Gosar sam priznava v svoji zadnji knjigi:

»Zgodovinsko je gospodarski liberalizem (ali kapitalizem, op.) zrasel iz odpora proti fevdalnim in cehovskim omejitvam; poleg tega je bil utemeljen v potrebah modernega tehničnega razvoja in s tem združenega gospodarskega napredka.«

Zato si naravno stanovčarji ne morejo nič pomagati s Tomažem, ki je še vedno podlaga cerkvenega nauka o socialnem vprašanju. Cerkev se novotarijam nerada prilagodi, toda prej ali slej se le sprijazni z njimi. In Drin bo že moral najti kaj boljšega kakor poklicne stanove.

Kajti napaka v sestavi današnje družbe nikakor ni v pomanjkanju poklicev ali stanov, temveč v tem, da ima v tej družbi delovno ljudstvo vseh slojev nad seboj pezo kapitalističnega izkoriščevalstva, ki vse sokove ljudstva in vse njegovo delo izčrpava zase in v tem izmoggavanju ne pozna nobene meje. Če bi poslušali Drinov predlog — ki pa sploh ni predlog, dokler nam vsaj poklicnih stanov ne razloži — bi ta kapitalizem in etatizem samo okrepili, ker bi ljudsko skupnost razbili na stanove. Treba pa je prav nasprot-

Kaj je nameraval dr. Stojadinović

Spremembe v finančnem zakonu

Iz Beograda poročajo:

V finančnem odboru bo te dni pričela razprava o proračunu in finančnem zakonu.

Vlada bo po izjavi samega finančnega ministra v predloženem proračunskem predlogu, ki ga je izdelala prejšnja dr. Stojadinovičeva vlada izvršila več sprememb in to ne samo v predlogu finančnega zakona, temveč tudi v računskem delu predloženega proračuna. Predvsem bodo iz predloga finančnega zakona izpadla vsa pooblastila, ki jih je prejšnja vlada hotela dobiti od narodnega predstavništva za izvajanje svoje politike. Ta pooblastila namreč bistveno nasprotujejo politiki sedanje vlade, ki je po izjavi predsednika vlade Cvetkoviča prišla na oblast s posebnim poslanstvom, da uredi naše notranje razmere. Pooblastila, ki jih je hotela dobiti prejšnja vlada, bi v primeru, če bi bila sprejeta, sedaj še nerešena vprašanja samo še zamotala ter bi naše notranje-politično življenje še bolj poostriala in zastrupljevala.

Zato bo vsa ta pooblastila sedanja kraljevska vlada zavrgla, predložila pa bo nova, ki bodo v skladu z deklaracijo predsednikove vlade.

Kaj je nameraval dr. Stojadinović?

Zagrebski »Jutranji list« piše:

Ni šlo več za tedne časa, marveč je šlo samo še za nekaj dni, pa bi se bilo zgodilo nekaj, kar bi bili morali naši zanamci v hudih bojih popravljati.

Ključ za spoznavanje, kaj je dr. Stojadinović nameraval storiti, daje načrt finančnega zakona, prav za prav le nekateri členi, katere je dr. Stojadinović prav zadnji čas skrivaj znal vtihotapiti v finančni zakonski načrt, ne da bi bil o tem kaj povedal članom drugih skupin svoje vlade.

Iz političnih členov, ki so bili v finančnem zakonu v skrajno zaviti obliki, se razvidi, da je g. dr. Stojadinović hotel odpraviti samo misel parlamentarizma in demokracije ter uvesti osebni režim svoje oblasti, ustvariti totalitarni sistem, ki bi bil on njegov vodja. Zagotovil je sebi in svojim najbližjim popolno oblast navzdol in navzgor! Kaipada bi bil, ko bi bil to dosegel, odpravil tudi svoje dosedanje zaveznike v stranki in vladi.

Tisti členi v finančnem zakonu dajo popolno oblast, ki ni nikomur odgovorna, izvršni vladi. Ker pa sodstvo nekako uravnava in nadzira upravo, je v

teh členih hotel docela odpraviti razsojevalno vlogo sodstva med ljudstvom in oblastjo. Nalogo upravnega sodišča je hotel okrniti na nič. Po zamisli svojega finančnega zakona je hotel odpraviti še zadnje ostanke občinske samouprave, odpraviti občinske odbore ter za večne čase zagotoviti oblast v občinah peščici svojih. Ti členi bi bili med ljudstvom vzbudili odpor, kar naj bi bil povod za »močno roko«. — List, ki to prinaša, konča z besedami: »Ponovilo se je staro pravilo, da se nasilniki nič ne nauče iz zgodovine. Zgodovinske sile pa so silnejše kakor pa želje posameznikov, zato bodo končno zmagale.«

Kaj je bilo nameravano proti strokovnim organizacijam?

Svobodne delavske strokovne organizacije so v posesti osnutka pooblastila v finančnem zakonu, ki naj bi dal ministru socialne politike mandat, da izda uredbo o strokovnih organizacijah, s katero se likvidira svobodni strokovni pokret in ustanovi enotna prisilna organizacija (o čemer je pisal »Slovenec« in so se tudi že vršila pogajanja med Zvezo združenih delavcev in Jugoratom). Ker gremo v demokracijo bo sedaj tudi ta amandman izpadel.

Sestanek držav Balkanskega sporazuma

Pristop Bolgarije?

V Bukarešti je pričelo 20. t. m. posvetovanje zunanjih ministrov držav Balkanskega sporazuma, kateremu pripadajo: Rumunija, Jugoslavija, Grčija in Turška.

Na seji zveze bodo razpravljali:

1. o celotnem mednarodnem položaju, kakor se je razvil po zadnjem sestanku stalnega sveta Balkanske zveze,
2. o odnošajih med članicami Balkanske zveze glede na lokalne razmere,
3. o odnošajih posameznih članic Balkanske zveze kot celote s posebnimi državami,
4. o splošnih lokalnih gospodarskih zadevah in svrhu ustvaritve podlage za čim tesnejše sodelovanje,
5. o določitvi skupnega stališča glede na položaj v Španiji v zvezi z vprašanjem o priznanju Francove vlade in
6. o izmenjavi ratifikacij solunškega sporazuma.

Posvetovanju bo kot opazovalec prisostvoval tudi predstavnik Bolgarije, iz česar sklepajo, da bi v doglednem času tudi Bolgarija mogla pristopiti k

Balkanskemu sporazumu. Baje je Grčija pripravljena nuditi Bolgariji svoboden dostop do morja pri Dedeagaču.

Cene živine — naglo navzdol

Draginja pa ne popušča

Zadnje čase je začelo naglo padanje cen živini. Kmetje z Dravskega polja pravijo, da je cena živi teži za vse vrste živine padla za okrog din 1 do din 1.50. Pred nekaj meseci je bila cena volom din 5 do din 6, sedaj samo še gin 3.50 do din 4.50.

Ker se znižujejo cene tudi poljskim pridelkom, se kmetom ne obeta nič dobrega. Prejšnje leto so nam gotovi gosposdije pripovedovali, da gredo njim vse zasluge za to, da so se cene živini in poljskim pridelkom dvignile. Radovedni smo, kdo bo sedaj kriv, da cene padajo.

Žalostno je, da kmet prodaja svoje pridelke takorekoč v brezcenje, dočim prekupčevalci in mesarji drže cene, kot da je živina ne vemo kako draga.

»poklicno stanovske« miselnosti samo v neizbežnih skrajnostih. Pameten človek pa ve, da ni nobena stvar dosledno neizbežna in nujna, in da same skrajnosti tudi ne živé, ker vse sile se krešejo z drugimi silami. Najmanj pa je človeštvu potrebna stanovska skrajnost.

Človeštvu je treba samo to, da izpolni naloge, ki mu jih samo življenje narekuje. Iz prvotne primitivnosti se je dvignil človek na višjo obliko cehovstva, z omejenega cehovstva se je s pomočjo tehnike tako dvignil, da je civiliziral skoro ves svet, in v ta civiliziran svet bodo prinesle tudi urejenost in pravičnost. To pa je socializem.

Kitajci obračunavajo z izdajalci

Kitajski minister od Japoncev postavljen v Nankingu, Čensi je bil v Šanghaju ubit. Streljalo je nanj šest atentatorjev, ki so vsi srečno pobegnili.

Naj zadostuje ta-le primer:

Cene mesu v Ptuj.

V Mariboru stane govedina 8 do 10 din, teletina isto, v Ptuj pa plačujejo konzumenti meso starih krav (klobasarič) po 12 din, teletina stane 10 din, pljučna pečenka 12 din.

Živino pa prodajajo kmetje: vole 4.50 do največ 5 din, krave 2.50 do 3 din, teleta 4 din za kg žive teže.

Zakaj se ne nastopi proti pretiranim cenam, ki naličijo že na oderuštvo?

Konzumenti čakamo!

Zadnje vesti

Za iztrebljenje židov. Znani protizidovski ideolog v Nemčiji A. Rosenberg je izjavil, da bo židovsko vprašanje v Nemčiji rešeno, ko bo zadnji žid zapustil Nemčijo. Monarhija je propadla l. 1918 in se ne bo več vrnila.

Velike manifestacije za demokracijo so se vršile v Londonu, dne 19. t. m.

Egipčanska vlada je priznala vlado generala Franca.

Sovjetsko - poljska trgovinska pogodba je bila podpisana v nedeljo, dne 19. t. m.

V Peruju je nameraval državni prevrat general Rodriguez. Upor je bil zadušen, generala pa so ustrelili.

Belgijski liberalci ne bodo vstopili v vlado.

Roosevelt se bo vrnil predčasno v Washington? Iz Zedinjenih držav poročajo, da se bo Roosevelt najbrž vrnil s pomorskih vaj v Washington, ker je dobil obvestila zelo resnega značaja iz Evrope in je njegova navzočnost v Washingtonu potrebna za vsak slučaj.

Francovi listi pišejo, da je Francija kriva, ako se je vojna v Španiji zategnila cela tri leta.

Španija osrednji problem angleške in francoske politike

Glede priznanja Francove vlade so si v Londonu in Parizu edini v načelu, toda priznanje izgleda, da je vezano na pogoj, da se odstranijo tuje čete iz Španije. Glede te zahteve se čujejo odločni protesti iz Rima in Berlina. V Burgosu pa se nadaljujejo razgovori obeh zastopnikov francoske in angleške vlade z vlado generala Franca.

Anglija in Francija se trudita tudi pri republikanski vladi, da bi pristala na premirje. Pogoji za premirje, ki sta jih sestavili Anglija in Francija, so bili dostavljeni obema taboroma. V glavnem gre angleški vladi za to, da bi se Fran-

co obvezal ne preganjati republikancev in se nad njimi maščevati.

Azana in Negrinova vlada

Predsednik republikanske Španije Azana je v Parizu, kjer je vodil razgovore z zunanjim ministrom del Vayo. Del Vayo se je podal v Madrid, kjer je poročal o svojih razgovorih.

Priprave za nadaljevanje vojne

Med tem pa se vrše priprave tako na strani republikancev kot tudi nacistov za nadaljevanje vojne. Nacisti obstrelijejo Madrid.

Milo je merilo za kulturno in zdravstveno stanje ljudstva

Preveč davka na milo.

»Jugoslovanski Lloyd« objavlja članek, v katerem graja kakor pri sladkorju tako tudi pri milu preveliko davčno obremenitev. Poleg sladkorja je milo najbolj obdavčeno z raznimi pristojbinami, čeprav je sladkor dragoceno hranivo, milo pa dragocena potreščina za ohranitev zdravja.

Fiskalizem bi moral, ker je potrebno, da s pocenitvijo sladkorja in mila pospešuje konzum sladkorja in mila. Povečani konzum, ki se pri nas v teh predmetih lahko poveča trikrat ali štirikrat, bi donasal fiskusu enake prejemke ali celo večje, če se davščine znižajo za polovico ali tri četrtine. Milo se je na primer podražilo samo v enem letu (od 1. 4. 1936 do 1. 4. 1937) zaradi obdavčenja proizvodnih pomočkov za 4 odstotke.

Fiskalna obremenitev surovin in pomočkov za izdelovanje prostega mila je 18 odstotkov

čiste trošarinske cene izdelanega mila. Zaradi tega se tvorničarji opravičeno pritožujejo, da ne morejo oddajati mila po cenah, ki bi odgovarjale stroškom surovin in izdelave.

Ne bomo navajali po imenu raznih davščin na milo. — Ugotavljamo le, da znaša srednja obremenitev z vsemi fiskalnimi davščinami za navadno perilno milo okoli 25 odst. ali eno četrtino tovarniške pridelovalne cene, za umivalno in luksuzno milo pa celo okoli 40 odst. Iz teh podatkov je razvidno, da je obremenitev prevelika in ni čudna, če je poraba mila pri nas premajhna.

Tudi tu velja načelo: pocenitev blaga večja konzum, večji konzum pa polni državno blagajno.

Okrog 700 novih bombnih letal je dolej naročila francoska vlada v Ameriki.

Kako padajo diktatorji

Zgovodinar Louis Madelin, član francoske akademije znanosti in autor velikega knjižnega dela o Napoleonu je priobčil v »L'Époque« sestavek »Velicina in propad cesarjev«. Zaključek njegovih izjavanj tvorijo nauki zgodovinskih izkustev, ki so zelo pomembni tudi za sedanje čase:

»Kritična ura bije ravno tedaj, kadar si cesar utvarja, da se ne more motiti; takrat namreč postane sam sebi največji in smrtni sovražnik. Iz take globine se je povzpел do take višine! Ko je pričel drzen manever, težavno podjetje, je poskusil, da prisili srečo, da mu bo pokorna in posrečilo se mu je; tvegati je, da ga je včasih za hip skrbelo; poznal je nevarnosti, ki so se jih njegovi sovražniki veselili — in je izšel zmagovalen. Odslej smatra, da je rešen — in je izgubljen, ker je prepričan, da sme vse zahtevati, vse tvegati, vse podvzeti. To je ura, ko se kot posledica neprestanih uspehov rodi napuh in iz napuha zaslepljenost... Ko bom v dolgi vrsti svojih knjig o Napoleonu prišel do ure, ki je odločila nje-

govo usodo, nameravam pokazati, v čem se je konzul iz leta VIII razlikoval od cesarja v l. 1812. Zaman bi bila zavra vse Evrope proti njemu, ako bi bil ostal Bonaparte iz dobe konzulata, ki je z jasnim pogledom opazil čeri in se jim izogibal; Napoleon iz l. 1812 izgleda nasprotno, kakor da bi takih čeri iskal. Tak pa ni postal največji med cesarji v l. 1812; bilo je l. 1808, ko je iz zaslepljenosti, v katero ga je zapeljalo nizkotno lizunstvo, vzrastel njegov napuh. Prav tako so se zadnji dve leti povzpeli cesarji od uspeha do uspeha. Kljub temu bo zgodovinar najbrž rekel, da je bilo l. 1938, ki je izgledalo kot najbolj srečno leto za njih, v stvari najbolj nesrečno in ne bo prav nič začuden nad tem, s kakšno naglico bodo izginili oni, ki jih je dvignila sreča tako visoko. Nekako dvajset stoletij je od tega (in to že nekaj pomeni), ko je stari Aesčlos v gledališču v Atenah zaklical te-le globoke besede: »Napuh, sin sreče — lastnega očeta morilec.«

C. Nordhoff in J. N. Hall:

HURIKAN

»Ko sem bil na Katopuji sem se večkrat vozil mimo tega otoka«, je rekel Terangi zamišljeno, »nikdar pa nismo pristali tamkaj. Kapitan Nagle mi je dejal, da tudi on še ni nikdar stopil na ta otok. Dva mala motu sta na čerih, drugega ničesar. Ostalo je koralna goličava, čez katero se pode morski valovi. V notranjosti lagune se baje nahaja majhen otok, ki pa ni zaznamovan na nobenem zemljevidu. Ako v resnici je, potem leži daleč sredi venca čeri, da ga pomorščaki ne vidijo.«

»Zemlja je tam in tam bodi tvoja nova domovina«, je rekel Kakahau. »Nekoč v starih časih so prebivali tam naši pradedi. Tja sem se peljal s tvojim očetom in tvojim starim očetom; hotela sta prepeljati kosti naših prednikov, ki so ostale na otoku v Manukuro. Moj oče je vedel za njihov grob in smo ga tudi našli.«

»Kako velik je otok?« je vprašal Terangi.

»Kakšnih dvajset družin bi se lahko naselilo na njem. Zemlja je dobra in leži višje nad gladino kot leže motuji okrog Manukure. Ozek, vijugast preliv vodi na severni strani med čerimi; kanu se more preriti skozi, jadrnica pač ne. V laguni je miljo daleč naokoli raztrassenih vse polno kleči; potem pa boš prišel na globoko, ki sega do otoka, nekako sredi lagune. Ob mirnem vremenu je treba veslati tri ure, da dospesh od začetka preliva med čerimi do otoka.«

Marama in Terangi sta napeto sledila besedam

poglavarja. V očeh mlade žene je zasijala nova nada; Terangi se je zdel kakor da je postal nov človek. Razumeli boste, da je to pripovedovanje vzbudilo tudi v njem nov up. Željno je pričakoval nadaljnjih pojasnil s strani poglavarja in rekel:

»Kot nalašč pravi kraj za nas!«

»Nikdar še ni noben belec čul o tem otoku«, je nadaljeval Fakahau. »Čim boste dospeli tja, boste lahko živeli brez skrbi. Nikdar vas ne bo nihče tamkaj našel. Tudi ni treba, da imate strah pred tem krajem. Tabu, ki je veljal za ta otok od pamtiveka, je moj oče razvezal, ko smo bili tam.«

»Zakaj ni o tem nihče nikoli izvedel?«, je vprašala Marama.

»Moj oče in Terangijev stari oče sta brez dvoma imela svoje razloge za to. Mogoče sta smatrala za najbolje, da velja otok v očeh našega ljudstva kot prepovedan kraj.« Zelo resno je dodal: »Mogoče je, da ju je navdajala skrivnostna slutnja, da bo otok v daljnji bodočnosti, v času nevarnosti lahko služil kot pribežališče našim rodovom. Naj si bo kakor že hoče: hočem jim ostati hvaležni za njihov molk.«

»Samoten kraj«, je pristavil Terangi zamišljeno. »Nobenega človeka ne bomo dobili pred oči od začetka leta do konca... Za svojo osebo sem pripravljen vzeti na se, toda Marama in Tita...«

»Sami? Nas troje?« je ugovarjala Marama in se poskušala smehljati. »Ne boj se za nas! Kjer si ti, tam je sreča!«

»Ali ne bi hotela iti z nami, mati?« je vprašal Terangi ohotavljaje. »Pač ne«, je dodal hitro. »na kaj takega ne smemo misliti. Za ženo tvojih let bi bilo življenje tamkaj pretežko.«

Mama Rua ni odgovorila takoj, ampak je prišla

Doma in po svetu

Železniški vozovni material bodo popravili v prihodnjih letih. Tako je sklenila generalna direkcija državnih železnic. Stroški bodo znašali 200 milijonov dinarjev letno ali skupno 2 milijardi. Pred sedmimi leti je bilo že določeno, da se bo za obnovo železniškega parka ustanovil poseben sklad, v katerega se mora stekati letno po 150 milijonov dinarjev. Sklad je bil ustanovljen, toda vplačana ni bila niti para, moralo bi pa biti v tem skladu že 700 milijonov dinarjev. Žeteli je, da bi se v resnici pričelo z obnovo železniškega vozovnega materiala.

Poglejmo si samo vozove tujih držav, ki jih prevažajo mednarodni brzovlaki skozi naše kraje. (N. pr. francoski voz tretjega razreda, ki je priklopljen brzovlaku Pariz—Beograd. Vsa notranja oprema voza je iz poniklanega železa, sedeži so na peresa in preoblečeni v usnje, prav tako naslanjala. Voz je neprimerno lepši od vozov drugega razreda naših železnic. Naši potniki kar ne verujejo svojim očem, da je voz res tretjega razreda.)

Novi državni proračun predvideva povišanje dotacije za katoliško cerkev in sicer za 2 milijona 300.000 din in bo znašala sedaj dotacija 29.3 milijone din. Pravoslavna cerkev bo dobila v proračunskem letu 1939/40 38.3 milijone din, starokatoliška 46.000 din, muslimanska 15.4 milijone din, evangelijska in reformiranci 1.44 milijone din in židovska 1.1 milijona din. Za popravilo cerkvenih zgradb pa je določen znesek din 700.000.

Koliko društev je v Sloveniji? Dne 31. avgusta 1938 je bilo v Sloveniji 6014 društev z 2197 odseki. Od tega je bilo 850 prosvetnih društev s 1310 odseki, 229 pevskih in glasbenih ter 28 znanstvenih društev.

Stavka v rudniku Devetaki. V rudniku Devetaki v Bosni je izbruhnila stavka.

Lastnica rudnika je Prva hrvatska štedionica.

Tvorničarji za sladkor žele več sladkorne pese. Obljubili so kmetom po din 1000 akontacije na hektar, če posejejo več sladkorne pese. V ta namen bi bilo potrebno več semen,

Sladkor bo torej še drag in premalo ga bomo pridelali. Konzum sladkorja je pri nas smešno nizek (5,6 kg na osebo in leto), ker je drag in ker se omejuje njegova pridelovanje.

Češkoslovaška-jugoslovanska rudniška družba za eksploatacijo mangana pri Kičevu v Južni Srbiji je bila te dni ustanovljena v Beogradu. Glavnica te družbe znaša 16 milijonov dinarjev.

Madžarski Nemci so izvedli ljudsko štetje in našli 648.500 Nemcev, ki bivajo na Madžarskem. To je bilo seveda zasebno štetje, zadnje uradno štetje na Madžarskem pa izkazuje le 478.000 Nemcev.

Madžarski obrtniki proti Bati, vlada za Bato. Pred kratkim so priredili madžarski obrtniki v Budimpešti veliko protestno zborovanje proti Batini tvornici obutve v Novim Zámčima, t. j. na ozemlju, ki je vsled odcepitve ozemlja od ČSR pripadlo Madžarski. Pred tem zborovanjem je izjavil madžarski minister trgovine Kunder ob priliki odgovora na neko interpelacijo v parlamentu, da Batina tovarna nadaljuje z obratovanjem na izrecno zahtevo madžarske združene stranke. Ako bi tovarna ustavila obrat, bi okoli 1000 delavcev izgubilo službo in okoli 5000 rodbinskih članov svojo eksistenco. Madžarske oblasti pa niso v stanju, da skrbijo za tako veliko armado brezposelnih v novo pridobljenih ozemljih. Minister je nadalje izjavil, da se v Batini tovarni izdeluje obutev dobre kvalitete in da se v tem oziru vodi nad tovarno še posebna kontrola. Podjetje dela tudi izključno s češkim kapitalom, kar more biti samo dobrodošlo, ker Madžarska nima dovolj sredstev, da bi sama financirala industrijo.

174 sudetskih Nemcev, ki so morali pobegniti iz svoje domovine, je prispelo te dni v London. Begunci pripadajo po večini nemški socialno demokratični stranki ČSR.

Pred uvedbo kart za sladkor in cigarete v Nemčiji. Nemški list »Der deutsche Volkswirt« se peča z vprašanjem, kako preprečiti, da bi se ljudje nastavliali v dolgih vrstah pred trgovinami s kolonialnim blagom oz. z blagom, ki ga primanjkuje in ga je dobiti samo v omejenih količinah. Take vrste kolonialno blago, za katerega se ljudje nastavljajo pred trgovinami je kava. List pravi, da tako nastavljanje v neskončno dolgih vrstah vzbuja »boleče spomine« (na svetovno vojno op. uredništva), je pa tudi skrajno krivičen in negospodarski način razdelitve dobrin. Previden konzument je prisiljen, da se ob najbolj neprikladnih urah nastavlja pred trgovinami, zapravlja telesne sile in trati čas, da bi dobil večjo ali manjšo količino takega splošno zaželenega blaga. Ako se noče žrtvovati ali pa nekoga najeti in ga plačati, da se nastavi namesto njega, ostane pač prazen rok. Kakor pri kavji lahko nastane pomanjkanje tudi pri drugih življenjskih potrebščinah, ki jih je treba uvažati. Med predmeti, s katerimi se tržijo v Nemčiji pod roko navaia list tudi sladkor in cigarete. Da se tem nezdravim pojavom odpmore, priporoča list nov način prodaje po posebnih listah, ki jih nalože trgovci pri katerih konzumenti nakupujejo, kakor je to že uveden pri surovem maslu.

Med Francijo in Nemčijo se vršijo trgovinska pogajanja. Kakor pravijo poročila, bodo pogajanja kmalu ugodno zaključena.

Kako je z zlatim pokritjem angleškega papirnatega denarja? Obtok papirnatega denarja v Angliji znaša 526 milijonov funtov šterlingov. Doslej je bila ta vsota papirnatega denarja krita v zlatu do 126 milijonov funtov šterlingov, 400 milijonov funtov šterlingov papirnatega denarja je bilo pa kritih z državnimi papirji. V bodoče bo vsled nove ocenitve zlatega zaklada angleške narodne banke kritih z zlatom 226 milijonov funtov šterlingov papirnatega denarja, 300 milijonov pa z državnimi vrednostnimi papirji. Na ta način bo prostih za 100 milijonov funtov šterlingov vrednostnih papirjev, ki bodo tudi romali v izravnalni fond v svrhu obdržanja tečaja funta v razmerju z drugimi valutami na višini, ki se bo zdela angleški vladi umestna.

Oboroževalni načrt Roosevelta je ameriški parlament odobril s 367 glasovi, proti pa je glasovalo 15 poslancev.

Terangija za roko in mu jo je gladila. »Ako bi šlo po mojem«, je rekla, »bi šla z vami. Toda ne gre... Vedela sem, Terangi, da se boš vrnil domov, četudi nisem Marami o tem ničesar omenila. Želela sem ji, da ji pride sreča iznenada, sedaj se je zgodilo. Pred šestindvajsetimi nočmi se mi je prikazal v sanjah tvoj oče. Kar nam govore mrtvi, je vse res; in še celo, ako prinese tako sporočilo mož kot je tvoj oče. Rekel mi je, da te bom videla tu — na Motu Tongi. Samo kratak čas in zadnjič...«

»Ali ti je razodel še več, mati?«

»Rekel mi je, da bom kmalu združena z njim... zelo kmalu. Res je. Vem. Čutim«, je dodala mati mirno.

Njuna otroka — njen sin in njena snaha — sta s strahom in pretresena prisluhnila njenim besedam. Vedeti morate, gospod Vernier, da ljudje z Nizkih otokov prav tako neomajno verujejo v neko gotovo vrsto sanj kot mi Evropejci v to kar vidimo z lastnimi očmi. Kako le naj bi si usodil reči, da bi bila taka vera smešna, bedasta domišljija kulturno nizko stoječih ljudi? Le prevečkrat sem videl, kako so se njihova prerokovanja iz sanj uresničila, da ne bi teh stvari posmatral vsaj brez predsodkov. Očenci vedo, prav tako kot mi, da so nekatere sanje neumnost in brez vsakega pomena; ako pa se jim prikažejo njihovi dragi in jim govore, razodenejo kaj jim bo prinesla bodočnost, potem je to za nje čista, nepotvorjena resnica. Ko se zbude in se uverijo, da je izključen vsak dvom nad tem, da se ne bi prav spominjali, potem se ravnaajo po teh prerokovanjih z istim zaupanjem, s kakršnim se mi opiramo na dejstva resničnega življenja.

(Dalje prihodnjič.)

Iz naših krajev

TRBOVLJE

Trd je naš vsakdanji kruh...

Na vzhodnem obratu se je dne 16. t. m. zgodila smrtna nesreča, ki je zahtevala življenje mladega rudarja Alauša Frica. Ko je tik ob zaključku delavnika spremljal rudniški vlak, ki je privozil iz rova vzhodnega obrata, namenjen k jaški št. III, je hitel pred vlakom, hoteč naravnati kretinico za vlak, pa mu je spodrsnilo, da je padel pred drvečo lokomotivo. Predno je mogel strojevodja lokomotivo ustaviti, se je nesrečnež že nahajal pod kolesnim lokomotivo. S težko muko so ga izvlekli izpod stroja in je nekaj trenutkov potem umrl. Zapušča žalujočo mater vdovo kateri je bil na njena stara leta še edina tolažba. Mi ji izrekamo naše sožalje, pokojnega pa bomo ohranili v častnem spominu.

Druge težka nezgoda se je pripetila rudarju Leskovsku, zaposlenemu pri vzpenjači poševnega rova na istem obratu. Pri prevažanju vozičkov se je utrgala vrh in so mu vozički zdrobili prsni koš. Poškodba je težka. Ponesrečenec se nahaja v bolnici.

Tretji, ki ga je doletela nesreča je Obolmer, ki mu je pri tesarjenju zlomilo nogo.

Vse tri nezgode so se pripetile v dveh dneh in to ravno v tednu, ko se vrši izobraževalni tečaj, ki ga je priredilo načelstvo II. skupine v okviru katerega predavatelji vsak dan skozi 14 dni predavajo in tolmačijo navzočim rudarsko policijske in varnostne predpise po katerih bi se moralo delavstvo ravnati, ne oziroma se, ali je to priganjačem TPD prav ali ne. Delavstvo, predvsem rudarji v rovih bi se morali zavedati, da je njih delo eno najnevarnejših in če si sami ne bodo znali varovati svojih življenj poleg vseh predpisov, ki jih je izdalo rudarsko glavarstvo in zakonodajalec, jim jih podjetej tudi ne bode, ker njegov interes je s čim manjšimi stroški iztisniti iz delavca kakor tudi iz stroja čim večjo produkcijo. Številnih nesreč med rudarji ni krivo samo podjetje s svojim priganjaškim sistemom, temveč v veliki meri tudi delavstvo samo, ker ni voljno seznaniti se z varnostnimi predpisi, kaj šele, da bi te varnostne predpise praktično izpopolnjevalo. Dokaz temu, da se gori navedenih predavanj ni udeležilo niti 10 odstotkov tukaj zaposlenega delavstva. Mogoče, da bo kdo temu ugovarjal, češ, da pri sedanjem priganjaškem sistemu, ki vlada v obratih sploh ni mogoče izpolnjevati rudarsko policijskih in varnostnih predpisov, če nočeš, da ne izgubiš še tistega borega kosa kruha, ki ga imaš. Res je tako, dragi rudarji, da se posamezniku ni mogoče upreti, vsled tega se je treba medsebojno povezati, se organizirati, duhovno bistriri razum in prišli boste do zaključka, da je treba pri delu zavarovati svoje življenje in svojih tovarišev in šele potem nadaljevati delo za storitev. Radi tega, dragi rudarji, še enkrat organizirajte se v svoji svobodni razredni strokovni organizaciji ZRJ. Izobražujte se, posečajte predavanja, ki jih vaša organizacija prireja, saj so namenjena vam, ne predavatelju, da se na njih vezba. Čitajte delavski tisk »Delavsko Politiko«, »Vzajemno Svobodo«, ker le tako oboroženi boste lahko varovali vaše življenjske interese in odstranili vzroke, ki povzročajo tako številne nesreče med vami. — Rudar.

Veliko pustno rajanje priredi v torek, dne 21. t. m. SK Amater v dvorani »Delavskega doma« s pričetkom ob 6. uri zvečer. Vsi prijatelji kluba in vesele zabave vlnudno vabljeni. Igra delavska godba, vmes pa bosta pevala šaljivca pevca Jožek-Ježek. Vstopnina običajna. Za maske znižana vstopnina. — SK Amater.

ZAGORJE OB SAVI

Vse kar je prav, Stariše šolobveznih otrok poziva šolska uprava, da se opravičijo, ako njih otrok ni bil v nedeljo pri maši. Ne moremo se pa strinjati s tem, če g. katehet kriči zato nad otrokom, češ, naj nikar ne misli tvoj oče, da bo prodril z glavo zid. Ravno tako ni prav, ako si kdo dovoljuje kaznovati otroka s tem, da mu vtakne svinčnik med prste, potem pa roko stisne. Mislimo, da te vrste kazni ne obstoja.

KOČEVJE

Brezposelnost straši v naših krajih, koder so strašili nekoč samo medvedje. Nastopilo je lepo vreme in če bi bil naš socialni in gospodarski položaj tako lep, kakor je zunaj v naravi, bi se človeku nasmejal obraz od veselja in zadovoljstva. Toda, kakor že rečeno, ni dela, ne zaslužka. Rudnik nekako živetari, tovarna suknja obratuje samo po tri dni v tednu, tekstilna tovarna »Triglav« živi samo od »injekcije«, edino lesna industrija cvete, toda brezposelnih ne more sprejeti in jim dati zaslužka.

Delavce ocenjujejo ne samo po delu, ampak tudi po prepričanju. V našem mestu imamo podjetje, nad katerim vladata S. in Š. Toda priti v to podjetje in dobiti zaposlitev ni lahka stvar. O tem kdo bo sprejet odločata gospoda S. in Š. Predno pa ta dva gospoda dasta svoj pristaneček, si ogledata delavca od vseh strani. Ne igra toliko vloge sposobnost in spretnost, kolikor politično prepričanje. Lažje bi zlezal človek skozi šivankino uho kot pa prišel pri vratih v to podjetje, ako si politično slabo zaželežen pri gg. S. in Š. Ako ima oče slabo mnenje iz političnega prepričanja, potem velja to tudi za otroke. Kristus je rekel nekoč: pustite male k meni. Novodobni posnemovalci velikega učenika pa pravijo: pustite male, naj ostanejo zunaj tovarniških vrat. — Toda gospodje, s takim postopanjem si ne boste pridobili tal. Kakšno mladino vzgajate vi, ki tehtate ljudi po privrženosti vašim idejam kaže naraščaj s trdnjave. Rudniška gasilnica je dokaz izobrazbe te naše mladine. Le delajte naprej po teh metodah, sodbi ne boste ušli, pa zato ne bo treba čakati niti do sodnega dne.

LJUBLJANA

Kako stanujejo ljubljancani?

V pravkar izišli reviji »Tehnika in gospodarstvo« je dr. Adolf Vogelnek napisal o stanovanjski mizeriji v slovenski prestolici zelo zanimivo razpravo, ki se pred običajnim slovenskim učenjastvom odlikuje po tem, da je razumljiva in da se opira samo na resnična dejstva.

In ta dejstva so prav bridka. Stiska se v resnici medtem ni zmanjšala, ampak je v nekaterih ozirih celo narasla. Ni sicer tako absolutnega pomanjkanja stanovanj kakor takoj po končani svetovni vojni, toda pereče je vprašanje zdravih stanovanj posebno za proletariat. Imamo protituberkulozne in druge lige, pri vsem tem pa stanuje mnogo ljudi v stanovanjih, ki povzročajo tuberkulozo, rahitis in druga obolenja.

Vogelnek obravnava najprej barakarske stanovanjske baite, ki se delé na sedem kolonij: Galjeviča s 160 gospodinjstvi, Sibirija z 91, Mali in Skupni dom z 59, Gramozna jama s 50, Izanska cesta z 29, ob Klavnic z 19 in ob cesti na Brdo s 13 gospodinjstvi. Poleg teh barakarskih naselbin je še okrog 30 stanovanjskih barak.

V 113 barakah galjeviške naselbine živi 160 družin s 655 ljudmi. Tu ni kanalizacije; stranišča so na greznico, sedem hiš je sploh

brez stranišča; priključek na električni tok ima samo 59 stanovanj. Za nekatere barake pravi Vogelnek, da bi jih bilo »treba v vsakem primeru porušiti kot v stanovanjskem pogledu neozdravljive.«

V koloniji »Sibirija« je 61 barak z 91 družinami in skupno 383 člane. Večinoma so enosobna stanovanja, dobra četrtina ima pa samo en prostor za kuhinjo in spanje. V njih stanuje 16 družin s po šest člane, 13 družin s štiriinajst člane itd.

V koloniji v Gramozni jami je 35 barak, v katerih je 50 družin s 176 dušami. Kanalizacije ni, imajo le dva skupna vodnjaka, stranišča so skupna in na greznico, priključka na električni vod ni.

V barakah ob Izanski cesti prebiva 29 družin s 135 člane. V prvi baraki, kjer biva 67 ljudi, je samo 37 postelj, v drugi baraki je za 68 stanovanecv samo 34 postelj! Barake imajo skupna stranišča.

Vse barakarske kolonije se odlikujejo po tem, da stanujejo v njih družine z mnogo otroki.

Vogelnek je mnenja, da ima mestna občina dvojno nalogo v stanovanjskem vprašanju: da podre slaba, absolutno nezdrava stanovanja in zgradi nova in da se preskrbe siromašnim stanovanjem, ki jih zmorejo reveži pri svojih mizernih prejemkih.

MARIBOR

Lepo uspelo predavanje pekovskih pomočnikov

Zveza živilskih delavcev Jugoslavije podružnica Maribor je sklicala za minulo nedeljo zborovanje svojega članstva, ki se je vršilo v društvenem lokalu gostilne »Zati konj«. Zborovanje je v vsakem oziru lepo uspelo, ker je bil tudi obisk zadovoljiv in se je zborovanja udeležilo zlasti lepo število mladih živilskih delavcev. Predsednik podružnice s. Jazbinšek je uvodoma v daljših izjavah obrazložil položaj živilskih delavcev in napore organizacije za izboljšanje gnetnega stanja vsega živilskega delavstva. Poročal je dalje o vprašanju kolektivne poročbe in nje izvajanju ter o kršitvi uredbe o omejitvi nočnega dela. Vsa ta vprašanja so ozko povezana z močjo strokovne organizacije, zato je pozval članstvo, da se zaveda, da je treba s podvojeno silo na delo za okrepitev strokovne organizacije. Nato je govoril s. Jelen o pomenu strokovne organizacije in delavskega tiska, o neupoštevanju socialne

zakonodaje, zlasti tudi uredbe o omejitvi nočnega dela, starostnem zavarovanju delavstva itd. K besedi se je prijavilo tudi več pekovskih pomočnikov iz raznih obratov in iz bližnje okolice, ki so poročali o razmerah, ki vladajo v tej stroki in ki so vse prej kakor pa rožnate za živilske delavce. Vsi ti sočrugi so tudi podčrtali, kako neobhodno potrebna je močna strokovna organizacija živilskemu delavstvu, da bo lahko branilo že pridobljene pravice in si izboljšalo svoj gnetni položaj. Zlasti pa je treba začeti energično borbo za omejitve nočnega dela, ki je kulturna sramota današnje dobe. Ko so bila rešena še nekatera organizacijska vprašanja, so se zborovalci razšli s trdnim sklepom, da poidejo na delo za okrepitev svoje strokovne organizacije Zveze živilskih delavcev Jugoslavije. Pred zaključkom se je priglasilo še šest novih naročnikov za »Delavsko Politiko«.

Sezonski delavci še vedno čakajo na izplačilo mezd v Nemčiji. Naši sezonski delavci se pritožujejo, da Narodna banka še vedno ni izplačala mezd, ki so si jih zaslužili v Nemčiji in ki so bile nakazane potim Narodne banke. Ti delavci so sedaj pozimi brez posla in bi seveda najbolj potrebovali težko prislužen denar. Kakor poroča »Večernik«, dela v mariborski podružnici Narodne banke vse uradništvo že dalj časa na teh nakazilih, ker je pa stalež zaposlenega uradništva mnogo premajhen, da bi zmogel tako veliko delo, se je izplačilo teh denarnih nakazil zavleklo. Kakor so te navedbe verjetne, je vendarle neodpušljivo, da se zavlačuje, z izplačilom zaslužka že več mesecev.

Menjalno gospodarstvo. V Bosni in Dalmaciji se razvija nove vrste trgovina. Trgovci, ki naročajo blago iz tovarn so slabi plačniki. Blago, ki ga prodajajo svojim odjemalcem gre na up. Ko je treba plačati, pa mu odjemalec prinese namesto denarja — najraznovrstnejše pridelke: suhe slive, vino itd. Ko potem tovarna prime trgovca radi plačila računa, ji trgovec ravnodušno prizna, da nima denarja, pač pa da lahko poravnava račun v naturi. Tako mora tovarna namesto denarja sprejeti slive, vino itd., bolje nekaj kot nič. Kam to vodi je seveda dolgo vprašanje. Tovarne vendar ne morejo postati tržnice za poljedelske pridelke in graditi silosov.

Kakor se od strani vlade poudarja potreba, da pričnemo tržiti z državami, ki plačujejo, bomo morali tudi v notranjosti države gledati na to, da bo pričelo funkcionirati denarno gospodarstvo. Podlaga vsemu pa je: plačajte delovno silo kot se gre in zaposlite jo in denarja bo dovolj v trgovini, pa tudi na kmetih in v industriji.

Ljubljanski radio. Kdor posluša ljubljanski radio v večernih urah mora ali zapreti radio ali pa si zamisliti ušesa. Glasovi, ki prihajajo iz zvočnika so naravnost nečloveški. Najlepše arije iz gledališča čujete kot bi se drlo v sobi ducat mačk, kadar se ženijo. Tako smo čuli prenos 150. predstave »Prodane neveste« z Jarmilo Novotno iz ljubljanske opere v petek, dne 17. t. m. Tu ne pomaga še tako dober aparat. Krivda je v tem, ker imra neka postaja isto valovno dolžino kot ljubljanska. Kdaj le mislijo merodajni napraviti konec tej anarhiji v ozračju? Pristojbine so dovolj visoke, dobiš pa zato mačjo godbo iz Ljubljane, Zagreba sploh ne slišiš, Beograd pa kadkada.

Delegacija predstavnikov humanitarnih in podpornih organizacij, ki je, kakor smo že poročali, te dni obiskala ministra trgovine, ministra za zgradbe in ministra za socialno politiko in ju ob tej priliki opozorila na kvarne posledice za vso gospodarstvo, ako bi se pričel izvajati novi pravilnik o nadzorstvu nad temi društvi, ki predvideva neke vrste kaplatalno kritje društvenih obveznosti. Tudi mariborsko Podporno društvo železniških delavcev in uslužbenecv v smrtnih slučajih se je pridružilo tej delegaciji in sicer sta društvo zastopala podpredsednik s. Ivan Ternovšek in blagajnik g. Wurzinger.

CELJE

Tekstilna tovarna Bergmann in drug grozi.

Radi notic, o stanju in razmerah v tovarni, priobčenih v »Delavski Politiki« se razburja poslovodja tovarne g. Kovač in grozi nekaterim delavcem, da jih bo odpustil, ako ne izdajo dotičnega, ki daje informacije našemu listu.

Gospod poslovodja, bodite pomirjeni, mi ne dobimo informacij od zaposlenih, ampak od tistih dvesto, ki so bili odpuščeni in so danes na cesti.

Ti so pripovedovali o obupnih razmerah v tovarni. Zgodili so se slučaji, da je delavec zaslužil za 15-dnevno pridno delo samo 70 din. Na drugi strani pa, ako je dobil delavce za 15-dnevno delo, ko je garal tudi po 14 ur dnevno, din 300, mu je vodstvo oponašalo zaslužek, češ, da preveč zasluži.

Pa ne samo to, tiste nesrečnice, ki so se trudile in dobile samo 70 din na 15 dni so bile v nevarnosti, da jih vodstvo pomeče na cesto, ker niso mogle doseči boljše mezde. Vzrokov, ki niso bili na strani delavca, se ni raziskovalo, zato se tudi ni nikoli ugotovilo, zakaj delavec, ki se je potil in trudil ni zaslužil več kot 70 din.

Zanimivo je tudi poglavje o kaznih. Kazni odreja in odmerja kratkoma mojstri in vlagatelji sami.

Na primer: delavec dobi nalog, da očisti stroj ali dva, to delo mora biti gotovo v pol ure. Pride tak titularni mojster pa zapiše kratkoma kazen 10 din za polurno delo, ki ga je delavec opravil brezplačno, ves dan pa morda zaslužil včasih samo 5 din.

Nek mojster ima v tem posebno prakso. On te kratkoma vpiše v akordno knjigo in že si za 15 din lažji, ne da bi te poklical na zaslišanje. Lahko se pritožiš kamor hočeš, ni pomoči in leka.

Takšne razmere so v tovarni. Mi bomo o krivicah, ki se gode delavstvu toliko časa pisali, dokler se ne bodo odpravile in se osnovala organizacija, pa če se tudi g. poslovodja razburja in z njim vred tista gospoda, ki je že zdavnaj izgubila vsak stik z delavstvom, čeravno živi na njegov račun.

Cudne metode. Občinski delavec, ki težko dela za tisto šarmno plačilo, mora, ako je premeščen iz enega kraja v drug kraj nositi vse potrebno orodje sam in sicer izven delovnega časa. Opazili smo, da je nesel delavec zvečer po delu orodje od Lisc domov morda na Zgornjo Hudinjo zato, da ga je lahko nesel drugo jutro na delo v Zagrad. Mislimo, da to ni prav in da bi morala občina že sama poskrbeti za prevoz orodja. Pustite, da si delavci po osemurnem delu odpočijejo. Sobotna izplačila delavcev so pa tudi poglavje za sebe. To izplačevanje je tako bistroumno organizirano, da morajo nekateri čakati po cele ure na izplačilo. Svetujemo: razdelite delavce po skupinah in izplačajte že med delom. Napravite enostavno, ker se lahko tudi enostavno napravi. Slo bo hitro in brez godrnjanja.

KRANJ

Genja proti »Delavski nabavljalni zadrugi« se nadaljuje. V Stražišču so še vedno na delu elementi, kateri ne kažejo naklonjenost privatnemu trgovcu samo s tem, da so njegovi dobri konzumenti, temveč poleg tega še z lažmi rujejo proti Delavski nabavljalni zadrugi. Sedaj je delavce rotijo s tem, češ, ne pristopajte k zadrugi, da ne boste izgubili vsega premoženja. Takim lažem bo treba napraviti konec, saj je vsem jasno, da je to izvor onih, ki se čutijo vsled zadruge neposredno ogroženi. Vidi se, kako bi nekateri radi s pomočjo delavstva prišli na zeleno vejo in s tem postali »ugledni« veljaki... Delavstvu v vednost sporočamo, da je delež Delavske nabavljalne zadruge samo din 100. Vsak član pa jamči s še enkratnim deležem, to se pravi, da v slučaju propada zadruge zgubi največ še din 100. Zato ne nasedajte zlonamernim lažem, temveč brez skrbi pristopajte k zadrugi in s tem pomagajte dvigniti lastno gospodarsko ustanovo.

Sodruži, pozor pred zlorabo! Sodružu Danilu Škerbincu je bila ukradena listnica, v kateri je imel tudi legitimacijo »Zveze stavbinških delavcev Jugoslavije« in del. kult. društva »Vzajemnosti« v Kranju.

ZA DEŽEVNE DNI nepremočljive lopke in hlače stalno v zalogi pri ALBINU JAZBECU, trgovina z manufakturnim blagom in oblekami v Kranju.

ŠMARJE PRI SEVNICI

Prav veliko zanimanje vlada za našo »Delavsko Politiko« odkar je posvetila v naše razmere. Ljudje kar niso verjeli, da bi se našel kakšen list, ki bi si upal povedati gotovim gospodom v brk, kar jim gre. Zadržali smo se nasmejati gospodu »baronu« in se mu sedaj smeje že vsa okolica, kadar ga vidi vsega zasoplenega dirjati okoli revnih naročnikov »Delavske Politike« v nameri, da se dokoplje do lista in ga potem nese svojemu gospodarju. G. W. naš list zelo zanima. Ker pa se slovensčine še vedno ni priučil, mu je pač »baron« na uslugo, da mu jo čita in prestavlja. Gospod prevajalec je zelo ponosen na to vlogo. Saj ga je to neverjetno zbližalo z gospodom, kateremu se je že itak na vse načine poskušal prikupiti. »Baron« bi si prihranil mnogo truda, ako bi nasvetoval svojemu šefu, da bi si naš list naročil in bi se mu ne bilo več treba potiti okoli naših naročnikov, predno dobi list v roke. Zdi se, da »baron« ni docela več prevajalec in da vsled tega šef izve tudi take stvari, ki jih v listu ni, ampak mu jih podrobi »baron« sam, da bolj drži. Naj bo že kakor hoče, glavno je, da smo gospodi vzbudili vest, da ve, da se mora tudi pri nas ozirati na javnost in zakone.

Ali si že poravnal naročnino? Ako še ne, izpolni svojo dolžnost!

